

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körut 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Gombos E. Berta dohánytözséjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésében. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.
Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A függetlenségi sajtó kormányzoldban.

Az az undorító panama-bűz, mely a koalíciós uralom óta a magyar közélet levegőjét megfertőztette, s mely politikai, társadalmi és gazdasági téren annyi rombolást idézett elő, újabbán áldozatot követel, melynek a magyar közéletre való pusztító következményei kiszámíthatatlanok.

Nem egyébről van szó, mint arról, hogy a vidéki sajtó egy részét, mégpedig — pirulással, szégyenkezve írjuk le — függetlenségi politikát valló csoportot bérszolgálatba veszi, hogy bizonyos zsold ellenében saját céljaira kénye-kedve szerint használhassa föl.

A közéleti tisztesség és zsurnalisztikai erkölcsi szempontból undorító, borzalmas eset hihetetlennek látszik; de hogy a valóságban megtörtént, bizonyítja a következő hivatalos irat:

Igen tisztelt kartárs ur!

A vidéki függetlenségi sajtó több vezető embere szükségét látja annak, hogy a függetlenségi és 48-as lapok egy szervezetbe tömöríttessenek. Szükségesnek tartjuk, hogy e szervezet útján a vidéki függetlenségi sajtó az országos függetlenségi párt vezetésével élénk és állandó összeköttetésbe lépjen, hogy ez által a függetlenségi sajtó állásfoglalása országos ügyekben egyöntetűbb és hatékonyabb legyen. A vidéki sajtó színvonalát minden rendelkezésére álló eszközzel emelni, érdekeit előmozdítani óhajtjuk és ezért igen

kérjük, hogy e nagyfontosságú cél eszközeinek és a kivitel részleteinek megbeszélése végett e hónap 26-án, hétfőn, délután 6 órakor az országos függetlenségi és 48-as pártkör tanácstermében (Royal szálló, Erzsébet-körut 43. I. em.) tartandó értekezleten okvetlenül megjelenni sziveskedjék.

Budapest, 1908. október 20-án.

Hazafias üdvözlettel

Dr. Pally Sándor

az országos függetlenségi és 48-as pártkör titkára.

Sas Ede

Engel Lajos

a Nagyvárad főszerkesztője. a Szegedi Napló kiadótulajdonosa.

Az értekezletet meg is tartották és elhatározták, hogy a függetlenségi sajtó irányítására, szellemi és anyagi támogatására Ábrányi Kornélt, a sajtóiroda főnökét kéri föl. Tehát azt az Ábrányit, aki mint politikus és újságíró évtizedeken át, s mint sajtófőnök a jelenben is, a 48-as törekvések ellenére a konzervatív 67-es politika érdekeit szolgálja.

A vidéki sajtó függetlenségi orgánumaiban már jó ideje olyan cikkeket olvasunk, melyek a 48-as politika irányával, céljaival, Kossuth Lajos hagyományos elveivel homlokegyenest ellenkeznek. De hogy ez a pauszálékkal és vasuti hirdetésekkel kitartott romlott sajtó annyira vetemedjék, hogy a kormánynak önállóságát, függetlenségét konc ellenében fölkinálja, arra még mi se, akik pedig jól ismerjük viselt dolgait nem tartottuk képesnek.

Micsoda épületes, gyönyörű látvány lesz, ha a közel jövőben olyan cikkeket ol-

vasunk az egykor véresszájú lapokban, hogy a nemzeti bank létesítése ártalmas közgazdaságunkra; az önálló vámterület pedig valóságos veszedelem. Ellenben Bosznia annexiója, a hadsereg létszámának emelése, a katonatisztek fizetésjavítása, a kettős monarchia egységének megerősítése — ez mind isteni áldás.

Mert hisz ilyeneket fog olvasni, az holt bizonyosság. Ábrányi Kornél és sajtóirodabeli kisdéd csemetái gondoskodnak majd róla.

Te pedig, függetlenségi választónép, csak türd tovább elveiddel való eme piszkos üzérkedést, s mohó étvágygyal vedd be tovább is a kitartott sajtó megmérgezett maszlagját.

Nehéz probléma.

Szeptember hó 26-án a világ minden tájáról összesereglettek az erkölcsnevelők Anglia fővárosában, hogy ott az első nemzetközi erkölcsnevelésügyi kongresszust megtartsák.

A fogadtatás nem volt meleg. Hiányzott a megértés, hiányzott az együttműködés. A hatalmas szigetország gyakorlatias felfogású népe csakhogy meg nem mosolyogta ez idealisták e lelkes csapatát, akik mint a Budapesti Hírlap is megjegyzi, talán soha el nem érkező jövődők munkálják.

Az erkölcs problémáját akarják megoldani s ez első gyűlésükben az erkölcs szabályozása volt céljuk. A gyűlés megvolt; a szabályozás nem történt meg, a talány megoldásához még az első lépést se tették meg s a sphynx rejtélyesen mosolyog tovább:

»Ugy-e szép vagyok? Ugy-e nagy vagyok? Értsetek meg! Fejtsétek meg!«

»Soha még világosabbá nem vált minden erkölcs tételes volta, mint ezen a kongresszuson«, — mondja ugyancsak a »B. H.« cikkírója.

Magyar sziv.

— Eredeti tárca. —

Irtá: Mihálovits Aladár.

(2)

A leány váratlan kérdése kissé zavarba ejtette az ifjút.

— Nem nőbe vagyok szerelmes, hanem hazámba; abba az aranykalászos rónaságba, amelyet a Kárpátok iveri öveznek zöld koszoruként; ahol a ménes nyírítése szebben hangzik, mint a laguna lavaié; ahol a fák lombjai között a szellő lágyabban suhog, mint itt felettünk. Ott túl abba a tenyérnyi kis földbe vagyok szerelmes, amelyet elhagytam, amelynek egy kis patakja több gondolatot, nagyobb érzéseket fakaszt bennem, mint Amerika legzordabb, legfenségesebb vizesése.

A mig beszélt, szemében megint ott lobogott a régi tűz, amely a haján az amerikai leányra oly bűverővel hatott.

— Oly kimagaslóan szép maga ilyenkor, ha hazájáról beszélsz, — de mondja meg nekem, Tibor, nem tudna maga más valakit is úgy szeretni, mint hazáját?

— Egy valakit tudnék úgy szeretni mint hazámat, de annál jobban azt sem.

Hát akkor szeressen legalább úgy, és én boldog leszek.

— Maud, édes Maud! — kiáltott fel e nyílt válasza Cserrő és karjaiba kapta a leányt. Nem törődött ő most azzal, hogy egy milliomos le-

nyát öleli magához, sem azzal, hogy gazdag, tekintélyes udvarlók száza közül ragadta magához, csak azt érezte és tudta, hogy ez a leány őt önzellenül, nemes szívéért szereti.

És az öreg Morgan nem állott leánya boldogságának útjában.

— Nem atyám, én nem birom feledni. Oly nemesen érző szive volt. Most sem haragudhatom reá, nem tudom átkozni. Atyám! nem bírod megérteni, átérezni, mily sivár, kihalt az életem nélküle — és sirt, keservesen zokogott Maud.

Az öreg Morgan felemelte az ölébe temett leánya fejét s gyöngéden megcsókolta.

— Olyan nagyon szeretted őt?

— Szerettem, szerettem, ahogy férfit szeretni többé soha sem fogok tudni. — De miért ment el? Hisz ő is szeretett engem, tudom hogy forró szive egész hevével szeretett... S amikor elbucszott tőlem, szeme megint oly csodás fényt szórt, jobban lángolt mint valaha. Azt mondta, hazáját megtámadták, nemzetének szabadságát veszély fenyegeti, és ő megy, hogy megvédi azt. Megígérte ugyan, hogy visszajön és ő megtartja szavát. Hát mond atyám, miért nem jön? Már egy éve keservek utána.

— Mert ez a faj, amelyhez ő tartozik, még mindig küzd jogaiért, oly nemzet az, hogy az önkényt nem tűri, rabláncot nem képes viselni. Ha szabadságát galád kezek veszélyeztetik — fegyvert ragad, győz, avagy elhull egy szálig.

— Elhull egy szálig? Atyám hátha ő is!...

— Bizzál leányom! Ők nemes célért küzdenek, részükön az igazság.

— Atyám — s hangja erősen csengett —

Menjünk hozzá! Meg akarom ismerni azt a hős nemzetet.

— Messze van az, gyermekem és sok veszély fenyeget.

— Én nem félek. Menjünk!

— Így van jól, most ismerem reád ujra. Megígéred, hogy erős maradsz.

— Meg.

— Akkor holnap utazunk.

— Köszönöm atyám — a legnagyobb örömet szerzed meg nekem.

Elhangzott a hadilárma. Az ellenséges seregek veszített csata után futva menekültek át a határan.

Még véres volt a nagy magyar rónák zöld füve, még siratta az ország elhullt fiait, de azért a bánat könnyei között ott csillogtak az öröm könnyek is.

Tettre honfiak! — hangzott ujra.

Ám nem karddal a kézben, hanem éles észszel felhasználni a győzelem előnyeit. S szebben pirkadt az ég alján a hajnal, verőfényes napokra virradt a magyar nemzet, mint a világsi fegyverletélt követő ködös reggeleken.

Hónapok multak, évek tüntek tova és a hősi halált haltak sírjait mint gyéribben látogatták.

A nagy harcmezőtől keletre fekete márványoszlop jelzett egy sirt. A sírhalmot sűrűn nőtt nefelejtsek fedték, közöttük pedig földig hajló fűzök szomorkodtak. Északra fiatal fák koronáján át egy ujonan épült kastély homlokzata látszott.

A sír előtt ifju, gyászruhás hölgy ült a padon s mereven nézte a sírkő feliratát:

De hát tulajdonképpen mi is az erkölcs? Én így definiálom. Egy kiváló lelkitulajdon, megérzése, szeretete mindannak mi szép, jó, helyes és megvetése, kerülése mindannak, ami alacsony, nemtelen, rossz.

E meghatározás szerint tehát pl. embertársainknak akár vagyonban, akár más érdekekben való megkárosítása, csalása, a jó erkölcsessel ellenkező, így alacsony, nemtelen dolog.

Most próbáljuk ugyanezt a meghatározást egy politikai ténykedésnél alkalmazni. Vajon mondhatjuk-e, ha Wekerle, mint miniszterelnök hazája, Magyarország érdekében egy finom diplomatikus sakhuzást tesz, mondjuk a horvátok renitenskedéseivel szemben, — mondhatjuk-e azt, mint ahogy a legyőzöttek mondják, hogy ez család s így erkölcsstelen dolog? Hiszen hazájának használt s így mint hazafi csak nagyot s nemeset cselekedett!

Vagy eszébe jutna-e a legfinomabb érzésű moralistának csak egy pillanatra is nemtelen, gonosz cselekedetnek minősíteni ama katonának eljárását, aki bajtársának könyörgésére — kinek lábait az ágyugolyó elvitte — azt leszurja, hogy megszabadítsa retentő kinjaitól. És ott van Dobozy Mihály esete, aki feleségét megöli, hogy a törökök kezébe ne jusson. Pedig ölte! Amit a vallás tanai szigorúan kárhoztatnak.

Ezeknek ellentétül ime egy másik eset, a melyet viszont minden ép érzésű ember elítél: Egy ismerősöm van. Az illető gyűlöli családját s elmondta nekem, hogy halála előtt, az utolsó pillanatban ajándékozás útján jótékony célra fogja hagyni vagyonát. Minősíthetjük-e ezen tettet a legjobb akarattal is erkölcsösnek, habár végeredményében áldásos? Nem! Mert indító oka alacsony, nemtelen, erkölcsstelen. A legcsunyább emberi érzésből: gyűlöletből fakadt.

Itt, e felhozott néhány példánál már világossá válik az erkölcs tételes s egyszersmind az erkölcs problémájának megoldhatatlan volta, mert amint alkalmazni akarjuk a gyakorlatban, mindjárt ellentétbe jő a politikai, vallási és szociális élet elkerülhetetlenül szükséges ténykedéseivel, törvényeivel, szabályaival.

Mint a magas égen a Mars csillaga, úgy áll előttünk a morál kérdése; szeretjük a fényt, gyönyörködünk szépségében, tanulmányozzuk, ismerjük is részben, de teljesen megközelíteni azonban a praktikus élet emberei nem hivatottak, nem is érnek rá. Övéké a harc, a nyughatlan előretörés. E munka az idealistáké, az erkölcsnevelőké marad. Lessék el fényét a csillagoknak, rögzítsék azt meg, írják le, tegyék ismertté s a való élet emberei majd az elméletekből levonják azt, ami a gyakorlatban megoldható, alkalmazható, értékesíthető.

Az erkölcsnek teljes iökéletesbülésében — mint ahogy ezt Foerster Vilmos képzeli — nem hiszek; mint ahogy nincs teljes harmonikus együttélés az emberi életben sem s nincs két egyenlő felfogású, érzésű műveltségű kvalitású ember, akár a művészetek, akár a tudományok körében keressük azt, hol a nagyok és kicsiny-

Itt halt hősi halált

Cserrő Jibor.

Magyar szívének porhüvelyét takarja e hant.

Ugy ült ott órahosszákat egyedül, gondolatokba elmerülve. Felette a fák elsárgult levelei hullottak. Egy-egy levél ölébe esett s ő kezébe véve, ujjai között összemorzsolta az elmúlásra emlékeztető eme jeleket.

A természetterítette levélszönyegen hangos léptek közeledtek feléje, de ő csak a mellette összeütközött sarkantyuk pengésére riadt fel merengéséből. Cserrő Aladár, Tibor unokaöccse köszöntötte.

— Nagyságos asszonyom, ha keresnem kell csak ide sietek s bizton meglelem. Nem fáradna-e föl a kastélyban; az idő hűvös, könnyen megfázhatik.

— Maradjunk még néhány percig; oly szép ma a természet haldokló mezében. Mondja csak, mikor jár le a szabagsága?

— Ma éjjeli tizenkét órakor az ezrednél kell lennem. Bucsuzni jöttem öntől, kedves atyjától és — Tibortól.

— És oly könnyen bucsuzik Tibortól?

— Könnyen asszonyom. Mert a legszebb halált halta, amelyet halandó magának kívánhat. Oly nagyszerű elmúlást csak ő érdemelhetett meg, aki lovas-rohamával el tudta foglalni a leg-erősebb ellenséges üteget s így a jobbszárny előrehaladását kieszközölte. A szabadság hősei közül az ő emléke örökéletű lesz.

— Hogy mit áldozott a haza oltárán, azt csak én tudom teljes nagyságában megbírálni. Elhítt volna biztonságban, pompa és fény között, de meghallotta a harci kürt hívó szavát s oda lett nyugodalma — elhagyott gazdagságot, el egy ifju szerelmes nőt és sietett meghalni azért, amit mindezeknél jobban szeretett...

nek minden fokozata feltalálható — úgy az se lehet sose egyenlő, sose teljesen tökéletes. Nincs teljes és nincs abszolút tökéletesség!

Az egyik szép, a másik csunya, az egyik erős, a másik gyenge; ez lángész, az idióta; ez emberszerető, míg a másik szívtelen, megkínozza embertársát ott, ahol csak alkalmá nyílik.

Az egyes emberek erkölcsi érzékét azonban finomítani és fejleszteni lehet.

A kertet, ha nem műveljük a fákat, ha nem nyessük, elvadult bozottá lesz az. Így durvulhat, vadulhat el az emberi lélek is. Azért meg legzsengőbb korától kezdve kell a gyermek erkölcsi érzésére hatnunk, erkölcsi öntudatát, jellemét fejlesztenünk.

Volt erről bőven szó az erkölcsnevelők kongresszusán. Beszélt egy magyar nő is: Gineverné Győri Ilona, aki a gyermekek világias mulatozása ellen kelt ki és ebben igazat kell neki adnunk. Öszintén és szókimondóan más-ként nem jellemezhetjük a szülők és sokszor bizony a pedagógusok nevelési eljárását, mint-hogy az oktalan. Azok a mozik, színházak, szépségversenyek stb., amelyekbe elviszik s bevonják a gyermekeket, mind-mind a gyermek idegeinek kifárasztása, s az egészséges lelki fejlődés rovására esnek. A gyermeknek nem mulatás, nem szórakozás kell; a gyermeknek játék kell.

Játszék, lapdázson, szaladjon, vessen bukfencet, avagy cibálja meg egymás copfocskáját, csak ne élvezze az öregek szórakozását, ami nem neki való.

A koedukáció kérdésében azonban nem osztom a kongresszus nagy zömének a nézetét, amely a vegyes tanítást áldásnak tartja. Nem osztom, mert nem hiszek az erkölcs tökéletesség tételében, amint már említettem, azt csak szabályozni, csak fokozni, finomítani lehet, de oly abszolút tökéletességet létrehozni, amiről egyes moralisták álmodoznak — képtelenség.

Mint-hogy tehát fokozatok vannak az ethika világában, mint-hogy különböző erkölcsi felfogású lények jönnek össze az iskolában, nevelőintézetekben, mind a nevelők, mind a tanítványok köréből, az én meggyőződésem az, hogy a leány- és férfitanulók teljes szétosztása a helyes.

E felfogással nem vagyok magamra s hogy felfogásom mennyire praktikus, az életismeretéből merített, misem bizonyítja jobban, mint az angol iskolák rendszere, amelyeknek nagy részében a leányok és fiúk külön tanítatlanok.

A nevelésügynek ilyen felfogásáért konzervatívizmussal illetik az angol tanügyek vezetőit. Ha ez maradiság, úgy én is konzervatív vagyok s az imádságom ez: Óh áldott konzervatívizmus, jöjjön el a te országod!

Ilyenkor egy régmúlt időnek nemes képe lebeg lelki szemem előtt: A nemzeti asszony ott ül a terebélyes díofa alatt, körülötte szönek, fonnak cselédei; ő maga is rokkát pörget; mellette egy serdülő leánygyermek áll s azt tanítja,

— Örömmel halt meg — a legszebb pillanatban. A balszárny már üzte az ellenséget, amikor általa a jobbszárny rohamra indulhatott. Ekkor érte a golyó. Megingott, de nem szállt le lováról. Melléje ugrottam. Mialatt kért, hogy hagyjam lován, elveszítette eszméletét. Éppen akkor hangzott fel a magyar seregek földetragzó diadalkiáltása. Ez újra eszméltre térítette. Felállt a nyeregéből, áttekintette a harcteret — »Fiúk, győztünk! — kiáltá harsány hangon s holtan bukkott karjaim közé.

A férfi elhallgatott, a nő sem beszélt — fejét kezeibe temetve ült a padon. Majd lassan kigyenesedett s halk, de határozott hangon megszólalt:

— Értem; most végre megtaláltam a titkos zár sokákeresett kulcsát... Uram, ön irigylí férjemet. Midőn az előbb beszélt, kiéreztem a hangján. Irigylí, mert őt és nem önt érte az az átkozott golyó... ne tagadja... Lám, szemében is ott lobog ama tűz, amelyet Tibor szemében láttam meg először, s amelynek mását ott tul minden férfiszemben kerestem... de hiába... amerikai nem ismertem. Azután kutattam a láng okát. Ám hasztalanul, mert mi nem ismerünk hazaszeretetet. Egy német költő, aki azonban itt született Magyarhonban, ha jól emlékszem Csátádon, azt mondta rólunk és nagyon találóan: »A Niagara zuhataghoz hasonló hang tudja csak ezen emberekkel megértetni, hogy az aranybányák istenei kívül, vannak még magasabb istenek.« De mióta megismertem Tibor hazáját és nemzetét, lelkemben valami új kitöltődött, sohasem ismert érzések keletkeztek benne, amelyek Tibort még szebb jellemben festették elem. S mialatt őn az imént beszélt, megértettem mindent, mert az én bensőm is szikrát fogott, a lelkesedés lángja fellobogott s megismertem a magyar szívet.

(Vége)

mint kell szép selyemvékony szálat sodorni. Mig dolgoznak, leszáll az est s együtt elmondják az esti imát...

Majd egy másik kép: Az öreg Hunyadi lovára ül s elszáll, mert hívja a haza. Nyomában két ifju levente száguld: László és Mátyás, hogy ott küzdjenek ők is együtt a csatatéren az öreg sással...

E régi szép idők elmúltak, de nem mulnak el az igazságok.

Ezért vagyok én maradi.

S az én konzervatívizmusom abban konkludál: Az anya vagy ennek helyettese kezébe adjuk a leányok; az apa vagy ennek helyettese kezébe a fiúk nevelését.

Adler Felix, a newyorki Kolumbia-egyetem tanára szintén beszélt, lelkes felszólalása bár indirekt módon, az én álláspontomat támogatja, amikor azt követeli kongresszuson, hogy erkölcsre csak az nevelhessen, ki maga is tükre és példája a morálnak. A legjavíthatatlanabb ideálisták is megcsóválták fejüket erre a követelésre. Milyen Diogenes lámpáját kellene elővenni ahhoz, hogy az emberi nem e legtökéletesebb példányait összeböngészhessek a nevelésügy áldására?

Adler Felix tehát elismeri, hogy nem vagyunk egyenlő erkölcsi nivón élő emberek. S a kongresszus tagjai, amikor megvalósíthatónak nem tartják e követelést, elismerik, hogy bajos volna ilyen kiválóságokat találni minden pedagógiai székre, amilyent Adler szeretne.

Éppen azért, mert számot kell vetnünk azzal, hogy a nevelés birodalmába, az emberi nem e virágos kertjébe arra alkalmatlan kertészek, alacsony szenvedelmű, gonosz ösztönű emberek is juthatnak — állítsuk fel a korlátokat és ne kísérletezzünk!

Élt évekkkel ezelőtt Zomborban egy tréfás, jókedvű uriember, akinek szavajárása volt: »Nincs unalmasabb egy erényes asszonynál. Tudom, ha elolvasnánk cikkemet, szavait még megtoldaná e felkiáltással: »hát még aki erkölcsöről ír!«

Az illető agglegény volt s nem érzett arra, hivatást, hogy nevét, hogy lelkét tovább adja egy szép családban.

Hálátlan théma, amiről írok, de erősen hiszem, hogyha nemes érzésű szülő, jó család-apa kezébe kerül cikkem, akit körülrepednek szép gyermekek, sima, fehér homloku leányok, ott szavam szívhöz talál s ez ügyben kifejtett agitációm nem jut a pusztában elhangzó kiáltás sorsára s nem lesz pusztában elhangzó kiáltás azoknál sem, kik vezető szerepüknél fogva oly intézményeknek hivatottak életet adni, amelytől egy nagy családnak, nemzetünknek egészséges erkölcsi élete iugg.

Moluárné Radich Jolán.

Tanítógyűlés Dávodon.

— Saját tudósítónktól. —

Dávod, 1908. október 25-én.

A regőcsei esperes ker. tanítói f. hó 22-én tartották meg évi vándorgyűlésüket.

A gyűlést istenítisztelet előzte meg melyet Dobozy János plebánus tartott. Utána a tagok az egyik osztályban gyülekeztek. Maison esperes a gyűlést rövid, de hatásos szavakkal megnyitotta. Povischil, a ker. jegyzője a múlt évi jegyzőkönyvet felolvasta, melyet némi részvétellel hitelesítettek.

Következett a kitűzött tétel felolvasása, melyet Bugyáki dávodi tanító végzett. A kritika egybehangzóan nagy szorgalommal, kidolgozott tétele mellett foglalt állást. A tárgyhoz figyelemkeltően és mély szakavatottsággal szólott Burányi Ferenc dávodi tanító.

A gyakorlati felolvasást Bicskei dávodi tanító tartotta, melyet érdeklődéssel hallgatunk végig.

Általános tetszés közepette olvasta fel Burányi a közbetevett mellékmondatról szóló gyakorlati tételt.

Végül Bugyáki és Fenyvesi Márk béregi tanítók a nyugdíj-revizióra vonatkozólag keveredtek élénk vitába, melyben utóbbi egész ügyesen érvelt.

Ezután az esperes a »Tanítók háza« javára gyűjtést rendezett, mely 16 kor. 66 f. eredménnyel.

Két indítvánnyal élt még Essert csalátlaj plebános. Az egyikben felszólítja és ajánlja az

egyes tanítótestületeknek a katolikus sajtóegyletbe való belépést; a másokban szabályrendeleti számra hivatkozik, mely világosan reáutal, hogy a vasárnapi táncmulatságoktól a 15 éven aluli iskolakötelesek eltiltandók. Az utóbbi indítvány különösen megszívlelendő. Faluhelyeken nemcsak az ismétlősöket, de még a mindennapiakat is alig lehet ezen erkölcsmétélyező táncvigmaktól viszatartani. A szülők érvelése: leányainknak 14 éves korban »anyaképességi« bizonyítvánnyal férjhezmenniök szabad, de táncolniok nem? Elég szomorú, hogy az ifjúsági élet erkölcsi értéke minimális fokra redukálva, halad a lejtőn — a bukásig.

A gyűlést követte az ebéd, mely magyarosan elkészített halpaprikással vette kezdetét. Az ebédet több felkészöntő fűszerezte. Utána tánc volt.

Tóth Jenő.

Ertl János összeférhetlenségi ügye. Ertl János összeférhetlenségi ügyében már harmadizban ült össze a képviselőház illető bizottsága, de határozatlanképtelenség miatt mindig el kellett halasztani az ülést. Az összeférhetlenségi ok, mely miatt az ülést egybehívták, megszűnt. Ertl képviselő ugyanis — mint értesülünk lemondott a hódási »Honi fonó- és kötélverőgyár r. t.« igazgatói állásról.

Megfelebbezett községi képviselőválasztások. A szeghegyi és feketehegyi községi képviselőválasztásokat — mint értesülünk — alaki hibák miatt megfelebbezték.

A németpalánkai községi választások eredménye nagy meglepetést keltett. Eddig ugyanis a földmivesek uralkodtak a községében. A kereskedők és iparosok nemrég szervezkedtek s fölveték a harcot a földmivesekkel. A választáson győztek is felettük, amennyiben községi képviselőkké tulnyomó részben kereskedőket és iparosokat választottak.

Háborus állapot Ujvidéken.

A lelkiismeretlen könnyelműséggel és diplomáciai ügytelenséggel felszínre hozott boszniai kérdés nemcsak a politikai életben, hanem szűkebb körben, megyénk közéletében is érezteti káros hatását. Ezt igazolja a Budapesten megjelenő »Uj Hírek«-nek Ujvidékről kelt következő levele:

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Önök Budapesten kényelmesen írják vagy olvassák a szerb forrongásra és a szerb készülődésekre vonatkozó híreket, de hogy ezek mögött a hírek mögött mennyi zaklatás és szekatura van, azt csak azok tudják, kik, mint magam is, véletlenül Ujvidékre vetődtek.

Ujvidék és Zimony között valóságos hadiállapot uralkodik. Minden embernek a szeme közé néznek a csendőrök és a katonák s minden emberről feltételezik, hogy legalább is néhány ágyut akar Szerbiába átszempészni.

De még a hölgyeket sem kimélik. Tanuja voltam, amikor föltartóztattak egy híres budapesti fiskális fiatal, szép feleségét.

— Tessék kinyitni a podgyászt? — parancsoltak rá a csendőrök.

Az asszonyka csöndesen megjegyezte:

— Kérem szépen, nincsen abban más, mint a legintimebb fehérnemű.

— Az mindegy!

Felszakították a koffert és egyenként kihalaszták belőle a csipkés női ingeket, selymes hálóköntösöket; amikor egy ennivaló rózsaszínű bugyógocskára került a sor, a csendőr tüntetőleg meglóbálta a levegőben a habos, puha jószágot.

Az emberek nevétek, az ügyvéd felesége pedig sirva fakadt.

Megtörtént, hogy egy kávéházban leültem és ittam valamit. Néhány pillanat múlva egy elegáns ur telepedett le melém. A pincér a fülembe sugta:

— Vigyázon, ez spicli!

Később megtudtam, hogy a Zimony és Ujvidék közötti utvonat meg van rakva spiclikkel, akik minden szót besugnak.

A kereskedelmi élet teljesen megakadt. A kereskedők lamentálnak és fűhöz-fához fordulnak, kérve segítséget.

Budapest, 1908. október 27.

Szerkesztő ur igaz hive:
Dr. Barakovics Nikola.

Az ujvidéki közállapotok »jóhíre«-nek emelésére még csak ez hiányzott.

Állatdíjazás Adán.

— Saját tudósítónktól. —

Ada, 1908. okt. 26-án.

A Bács-Bodrog várm. Gazd. Egyesület munkatervezetéhez híven, az okszerű állattenyésztés fellendítése és felkarolása érdekében, gazdakörök szervezése céljából f. hó 25-én Adán minden tekintetben fényesen sikerült szarvasmarha és lódíjazást rendezett. Ezen díjazással az egyesület mintegy buzdítani akarja Ada és a díjazáson résztvevő szomszéd községek gazdaközönőségét, hogy a már megkezdett és szép haladásnak induló piros-tarka szarvasmarha tenyésztést minél körültekintőbb és fokozottabb mértékben folytassák. A díjazásra Ada, Zenta, Mohol községek gazdaközönösége körülbelül 75 szarvasmarhát és 150 lovat hajtott fel.

Ada község ezen díjazással egybekötött gazdaünnepélyén megjelentek az egyesület részéről: csantavéri Törley Gyula társelnök vezetése alatt: Kis Károly, Wamöschler Mátyás nagybirtokosok, igazg. tagok, Günther Ferenc igazgató, Jnhoff József titkár és Hesz Márton gazd. egyl. megbízott. A földmivelségi miniszter képviseletében Bagary Kálmán állattenyésztési felügyelő jelent meg. Ezenfelül megjelentek: Sztrilich zentai főbíró, a környék állatorvosai, a zentai gazdakör részéről dr. Lakó István kir. közjegyző elnök és Novoszell János titkár, ugyancsak Ada község értelmisége teljes számban s végül Mrksity Jásó orsz. gyűl. képviselővel a gazdaközönöség.

Az egyesület vezetősége, valamint a többi vendégek Szabadkáról jövő vonattal 8 órakor érkeztek Adára, kik az állomáson fényes fogadtásban részesültek. A fogadtatáshoz kivonult a tűzoltóság teljes zenekarral, mely a vonat érkezését egy indulóval jelezte. A vendégeket itt Király Lajos, Ada község népszerű és agilis jegyzője üdvözölte, kinek üdvözlő beszédére Törley Gyula elnök válaszolt. A kölcsönös üdvözlések és bemutatkozások után a vendégek a rendelkezésükre bocsájtott elegáns fogatokon a gazdag zászlódiszt öltött vasuti utcán át a községébe hajtottak. A megérkezés után nyomban megalakult a bíráló bizottság és pedig Törley Gyula elnöklelte alatt a ló- és Kis Károly elnöklelte alatt a szarvasmarha díjazási bíráló bizottság. Bizottsági jegyzők voltak: Jnhoff József és Hesz Márton.

A díjazás megkezdése 9 órára volt kitűzve, mely időre már nagy számban gyülekezett a gazdaközönöség, hogy szemtanúja legyen az egyesületnek e téren kifejtendő tevékenységének.

A díjazás helyéül a vásártér jelöltetett ki, mely ez alkalomból hosszú póznákra erősített trikolórokkal volt díszítve. A díjazás színhelyén Piller György tanító szép és lelkes beszédben üdvözölte a vendégeket, melyre Törley elnök válaszolt s ki miután a gazdákat tömörülésre buzdította, a díjazást megnyitottnak jelenti ki.

A bíráló bizottság egyhangú véleményezése folytán a következő tulajdonosok lőnek ki-tüntetve. Felhajtott tehének után:

I. díj 30 korona: Tóth János Ada.
II. díj 20 korona: Szollár György Ada.
III. díj 10 korona: Sterbik Sándor Ada.

Úszók után:

I. díj 50 korona: Sterbik Sándor Ada.
II. díj 30 korona: Vincze Pál Ada.
III. díj 20 korona: Komlós Mátyás.
IV. díj 10 korona: Szollár György Ada.

Ezenfelül többen még tejjgazdasági eszközöket nyertek. Aranyérmét kapott a Magy. kir.

földmivelőiskola és a Szerb földmivelők szövetkezete.

Felvezetett lovak után díjat nyertek és pedig anyakancák után:

I. díj 80 korona: Szorcsik Mihály Zenta.
II. díj 60 korona: Bozsó János Zenta.
II. díj 60 korona: Török András Ada.
III. díj 30 korona: Kaszás Pál Ada.

3 éves kancacsikók:

I. díj 50 korona: Kaszás István Ada;
II. díj 20 korona; Szorcsik Sándor Zenta.

2 éves kancacsikók:

I. díj 50 korona: Bozsó János Zenta.
II. díj 30 korona: Nagypál Sándor Ada.
III. díj 20 korona: Szollár György Ada.

1 éves kancacsikók:

I. díj 50 korona: Kaszás István.
II. díj 30 korona: Dragin Tivó.
III. díj 20 korona: Szollár János.

Ugy a jutalmak, mint a tárgyak a község-háza nagytermében osztottak ki, mely után Törley Gyula a gazdákat összetartásra buzdítva, a díjazást befejezettnek jelentette ki.

Mrksity Jásó orsz. gyűl. képviselő a gazdakör nevében üdvözli a körükben megjelent gazdabarátokat és kéri az egyesület vezetését, hogy a kisgazdák érdekét mindenkor támogasság.

Délben az »Erzsébet szálloda nagytermében 150 teritékű bankett volt. Az itt elhangzott beszédek közül felemlítendő: Törley Gyulának Darányi Ignác miniszterre mondott toasztja, kit a gazdaggyűlés táviratilag is üdvözölt. Günther Ferenc szép beszédében a gazdaközönöségét köszönti. Sztrilich főbíró magas nívón álló toasztjában az egyesület agilis vezetését éltette. Hesz Márton egyl. megbízott Ada község felvirágztatására emelte a poharát és felhívja a gazdaközönöségét gazdakör szervezésére. Hatky r. k. plebános Fernbach Károly fő- és Yojnits alispánt élteti. Mrksity Jásó orsz. gyűl. képviselő a gazdák összetartását hangoztatva, az őszinte gazdabarátokat köszönti.

Az egész ebéd ideje alatt vig hangulat uralkodott, a mig d. u. 2 órakor az elutazás ideje asztalbontásra készítette a tásaságot. A vendégek ugyanoly pompa és üdvözlések közepette utaztak el, a minő volt a fogadtatás, magukkal vize a legszebb emlékeket és eltelve azon tudattal, hogy Ada községét törekvő, nemes intézményekért nemcsak lelkesedni, hanem azokat támogatni is tudó közönség lakja. Végül megemlítendő, hogy a rendezés nehéz munkáját Király Lajos jegyző és Wolf József bíró vezették, kiknek érdeme, hogy ezen gazdaünnepély oly fényesen sikerült.

Hetényi.

Szilágyi község küldöttsége Darányi Ignácznál.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1908. október 22-én.

Darányi Ignác földmivelési miniszter, aki a Szilágyi Dezső-kultusz egyik leglelkesebb hive, azt az óhaját nyilvánította, hogy a bács megyei Szilágyi község, melyet a földmivelési miniszter kivánságára neveztek el az elhunyt igazságügyminiszter után, vegyen részt a Szilágyi Dezső siremlékének leleplezési ünnepélyén. A község respektálván a miniszter kivánságát küldöttséget menesztett az ünnepélyre. Ezt az alkalmat felhasználta arra is, hogy a miniszternek átnyujtsa a község diszpolgárává történt megválasztásáról szóló oklevelet.

A küldöttség tagja voltak: Korsós József jegyző, Poróczy István bíró, Odry János és Kartalló Antal, kiket Darányi a miniszteriumban fogadott.

Korsós József jegyző körülbelül ezekkel a szavakkal üdvözölte a minisztert:

Nagyméltóságu Miniszter Ur!

Kegyelmes Urunk!

Hazafias örömtől visszhangzott szent hazánk hónapokkal ezelőtt, amikor az alkotmánypárt csendes otthonából nyilvánvalóvá lett excellenciád miniszterségének 10 éves évfordulója, dicsteljes jubileuma.

Fokozott volt ez öröm a szegény magyar földmives népben, amely földmivelő nép excellenciád nemes intézményei folytán

szerető atyját tanulta a 10 év folyamán megismerni, tisztelni és ezuttal jubilálni.

Mindenek fölött legnagyobb volt ezen hazafias öröm bennünk telepésekben, akik nemcsak élvezetében vagyunk excellenciád leghazafiasabb intézményének, a telepítésnek köszönhetjük azt, hogy nem kellett a multakban vándorbottal hontalanokként idegenbe vándorolni.

Igen! excellenciád atyai jóságát áldotta és áldja Szilágyi telepközség apraja-nagyja, amidőn a telepítés áldásával magyarnak maradhatott és magyarnak vallhatja magát.

Községünk apraját-nagyját elfogott ezen nagy örömmünkben excellenciád iránt táplált nagy hálánknak csak szerény jelét adandó határoztuk el egyhangú közlekedéssel, hogy excellenciádat, ami hazafias nemtőnknek, szerető atyánkat községünk diszpolgárává megválasztjuk.

Egyben égnék emeli Szilágyi község apraja-nagyja magyar szívét és esdve kéri a magyarok nagy Istenét, hogy excellenciádat mint a földmivelség önzetlen bajnokát, a szegény földmives nép nemes gyámolítóját és a telepések édesen szerető atyját szent hazánknak sok-sok éveken át áldásdus működés közepette éltesse.

Darányi Ignác földmivelségi miniszter átvette a diszoklevelet s meghatva köszönte meg az üdvözlést. Szívére kötötte a küldöttségnek, hogy a kincstár nagy áldozatát hálálják meg azzal, hogy községükben erőteljesen mozdítsák elő a magyar állameszme megizmosodását s mindent kövessenek el a földmivelségi érdekek előbbre viteleért. A maga részéről megígéri, hogy a község érdekeit minden rendelkezésére álló törvényes eszközzel megfogja védelmezni.

A küldöttség ezután **Tervei** min. tanácsosnál is tisztelgett, akinek a község érdekében való intézkedéseit köszönte meg. **Lorass Sándor** osztálytanácsosnál is akartak tisztelegni, de ez betegen feküdt lakásán s így nem fogadhatta a küldöttséget.

A miniszter diszoklevelének tartama ez:

Mi

Szilágyi telepközség közönsége lelkes örömmel adjuk tudtára mindenkinek, akit most és a jövőben illet, hogy a mai napon megtartott vil. test. ülésünkön 13 vél test. 908. sz. határozattal Szilágyi telepközség közönsége értelmének, gyermeki hódolatának odaadó ragaszkodásának, hálattal bizalmának amely tulajdonságokat Szilágyi telep község közönsége Ó Excellenciája Pusztaszentgyörgyi és Tetéleni Dr. Darányi Ignác úr, szent hazánk vezéreszilaga, a magyar földmivelségi kimagasló vezére, a szegény magyar földmives nép atyjá, a telepítés kiváló mestere, az igaz szabadelvűség önzetlen bajnoka iránt állandóan táplál, külsőleg is méltó kifejezést óhajtván adni, 10 éves áldásos minisztersége alkalmából.

Pusztaszentgyörgyi és Tetéleni Dr. Darányi Ignác val. bels. titkos tanácsos, földmivelségi m. kir. Miniszter, a szerb Jarova rend nagykeresztése, a tiámi koronarend első osztályának tulajdonosa, a Lipót-rend nagykeresztijének tulajdonosa stb. úr Excellenciáját községünk diszpolgárának egyhangulag és óriási közlekedéssel megválasztottuk és őt mindazon jogokkal és kiválóságokkal fölruháztuk, amelyeket Szilágyi telepközség diszpolgárai élveznek s élvezni fognak.

Ennek hitelül kiadtuk a község hivatalos pecsétjével és aláírásunkkal megerősített jelen diszoklevelet.

Kelt Szilágyi vél. test. ülésének Szilágyiban, a községháza tanácstermében 1908 évi április hó 16-án délután 3 órakor megtartott rendkívüli ülésén.

Szilágyi község közönsége nevében

Korsós József
jegyző.

Paróczy István
bíró.

H I R E K.

Óbecsei küldöttség Mihálovits Endrénél. Az óbecsei polgári fiúiskola tanári kara a napokban tisztelgett **Mihálovits** Endre orsz. képviselőnél s arra kérte, hogy az intézet államosítása érdekében járjon közbe. A képviselő kijelentette, hogy a kérelem teljesítéséért minden lehető el fog követni.

Karácson Gyula nemessége. A király **Karácson** Gyulának, Bács-Bodrogvármegye ny. alispánjának magyar nemességéhez a *bozsoki* előnevet adományozta.

Áthelyezett bíró. Balogh Béla pancsovai törvényszéki bírót Szabadkára helyezték át.

A bajai járásbíróság ügykezelését több napon át behatóan vizsgálta meg **Dekker** Gyula szabadkai törvényszéki elnök. Mindent példás rendben talált.

A kir. tanfelügyelőség köréből. A válás- és közoktatásügyi miniszter **Vrabély** István velétei állami elemi iskolai igazgató-tanítót a Bács-Bodrog vármegyei kir. tanfelügyelőséghez szolgálatára rendelte be.

Csendőrörsök megvizsgálása. Peregélyi Marsó György m. kir. csendőrörnagy, budapesti csendőrkerületi parancsnok — mint levelezőnk írja — f. hó 23-án és 24-én a *felsőkaboli* és f. hó 25-én és 26-án a *riteli* csendőröröket megvizsgálta. A szemle eredményével mindkét helyen meg volt elégedve.

Plébános beigtatás. Takács Gáspár hadszi plébánost szerdán igtatták be eme állásába, nagyobb ün.rapség keretében.

Községi ügykezelések megvizsgálása. Titeli levelezőnk írja: *Szemző* János főszolgabíró f. hó 19 és 20-án *Sajkásszentiván*, 22 és 23-án *Tündéres* és 27 és 28-án *Káty* község ügykezelését vizsgálta meg. A tapasztalatokkal mindenütt meg volt elégedve. Ezzel a f. évi általános hivatal vizsgálatok a titeli járásban befejeződtek.

Aljegyzőválasztás Csonoplyán. Csonoplyán a napokban ifj. *Eiman* Károlyt választották meg községi aljegyzővé.

Tanítóválasztás Bácsalmáson. A *bácsalmási* iskolaszék üresedésben volt tanítói állást folyó hó 15-én töltötte be. Megválasztott *Sterk Géza* bácsalmási tanyai tanítót; helyébe pedig *Ács* Zoltán, ki most végezte a bajai állami tanítóképzőt.

Állatorvosi vizsgálat. *Játray* N. m. kir. állategészségügyi főfelügyelő f. hó 24-én megvizsgálta *Szelinger* Antal járási állatorvos ügykezelését. *Játray* az ügykezelés minden részletére kiterjedő vizsgálatot — mint levelezőnk írja — teljesen meg volt elégedve. A derék, ügybuzgó állatorvosnak ki is fejezte legmelegebb elismerését.

Előléptetés Zentai levelezőnk írja: *Wizinger* Gábort a Zentai Agrártakarékpenztár főkönyvelőjét a Szabadkai Alföldi bank r. társaság Bécsben létesített fiókintézetének igazgatójává választotta meg. Amilyen őszinte örömet kelt ez az előléptetés, annyira sajnálattal vették azt tugsomásul a zentaiak, kik *Vizinger*ben a zentai ur társadalom egyik jeles tagját veszítették el.

Tanítónői választás Dávodon. Dávodon az ottani róm. hath. iskolaszék az üresedésben volt tanítónői állásra *Probst* Ilonát választotta meg.

Leégett gőzmalom. Moholon a napokban leégett *Jovanovits* Lázár ottani jegyző gőzmalma. A kár körülbelül 18.000 korona. A malom biztosítva volt.

Tanítóválasztás Küllődön. Küllődön az ottani r. kath. iskolaszék *Stéger* Józsefet választotta meg kántortanítóvá.

Véres verekedés Pacséron. *Jeszkovicz* Dusán és *Glavits* Lázár pacseri földmivesek már régóta gyűlölettel voltak eltelve *Bobély* Sándor iránt. A napokban meglesték s vaslapáttal és késekkel úgy összeverték és megszurkálták, hogy a megtámadott élethalál közt van.

Egy óvónő lemondása. *Mittler* Mariska topolyai óvónő állásáról lemondott. Helyébe *Szkenderovits* Ilonka szabadkai óvónőt választották meg.

Szóváltás közben. *Rácz* Péter csantavéri lakos — mint levelezőnk írja — *Klein* Józseffel szóváltásba került, miközben úgy összeszurkálta, hogy *Klein* súlyos sebeket szenvedett. *Rácz* ellen megindították az eljárást.

Házasságok. Dr. *Kurz* Henrik kulai ügyvéd eljegyezte *Knetiely* Emma kisasszonyt, *Knetiely* Nándor kulai kereskedő leányát.

Faunz Andor pécsi kereskedő eljegyezte *Grünhut* Ilonka kisasszonyt, *Grünhut* Jakab bajai nagykereskedő szeretetreméltó leányát.

Dr. *Kerekes* Béla budapesti törv. jegyző eljegyezte *Jvits* Boriska kisasszonyt Szabadkáról.

Dévrés Pál magántisztviselő feleségül vette *Nagy* Béla urnőt.

Jenovay János gádori tanító vasárnap tartotta esküvőjét *Uimer* Boriska kisasszonnyal Bajmokon.

Schneider Pál ujverbázi vendéglős kedden vette feleségül *Gerber* Lóri kisasszonyt Kulán.

Orvosi jubileum. Ó- és *Ujszivácz* községe közszeretében álló körorvosa dr. *Neugebauer* Dávid 40 évi működésének emlékére szépen sikerült jubileumi ünnepélyt rendezett. E hó 17-én folyt le *Osziváczon* a lélekemelő ünnepély. Dél 10 órakor *Oszivácz* községházán diszokgyűlés volt *Járczay* Dezső főszolgabíró elnöklete alatt a két község és az idegenek nagy részvéte mellett. A gyűlésen dr. *Sági* Samu járásorvos üdvözölte egy remek beszédben ünnepeltet az orvosi kar is a hatóság nevében. A községek nevében *Rakita* László, *Raits* Milos és *Eimann* Károly mondtak szónoki nivón álló beszédet. A gyűlés után ünnepelt lakásán volt a küldöttségek fogadása, melynek se szeri, se száma. Az orvos tág lakásán nyüzsgött az emberek sokasága. Délben bankett volt, melyen száztizen vettek részt. Ofelségére *Járczay* Dezső főbíró, ünnepeltre dr. *Spitzer* István az orvos szövetség nevében, a község nevében *Glöckner* Károly és *Leszkovácz* Milivoj, a hölgyekre *Rakita* László, hatóságra *Müller* Sándor, vendégekre *Kovácsfu* Antal mondott ügyes pohárköszöntőt. Este pedig tánra perdült az ifjuság és éjfélutánig vigan roppta a csárdást. A szép ünnepélyt a diszes hölgykoszorúval egyetemben *Singer* S zombori fényképész több felvétellel örökítette meg.

Halálozások. *Vulpert* Antal apatini vendéglős és tüzoltó alparancsnok neje, született *Ehman* Éva, október 20-án Budapesten, 37 éves korában súlyos operáció közben meghalt. A szerencsétlen asszony tetemeit Apatinba hozták, hol 23-án nagy általános részvétellel kísérték nyughelyére.

Merénylet egy csendőr ellen. *Nádaján* nem lévén csendőr, a csurogi csendőrök egy járőre szokta hetente *Nádaján* községét átportyázni. Így történt ez folyó hó 23-án este, amikor egy járőr, *Kapusi* György magy. kir. csendőrörsvetető vezetése mellett *Nádaján* községében cirkált. Cirkálás közben — mint levelezőnk írja — a járőrök egy duhaj, lármás legényekből álló társasággal találkozott. A csendőrök csendre intették a legényeket, ezután pedig a községházán levő rendőri laktanyába tértek pihenőre. Egyszerre lövés dördül el és *Kapusi* csendőrörsvetetőt találva, jobb lapockájához kap. A csendre intett legények egyike, *Preradov* Dániel, 27 éves földmives boszuból revolverrel *Kapusi*ra tört. Az örsvezető sebe súlyos, de nem életveszélyes. A merénylőt letartóztatták és az uvidéki kir. ügyészségnek átadták.

Bácskai ember találmánya. *Katz* Dávid csoblyai izr. kántor — mint lapunknak írják — feltalált egy anyagot, amely igen praktikus a most közeledő télen. A szilárd anyag meggyújtva tűrakásnál nélkülözhetővé teszi a papírost, a szalmát és az egyéb tárgyat. Szép lánggal ég, kellemes szagu és igen olcsó, mert a kupalaku tárgy többször is használható és darabja csak egy fillérbe kerül. Hatz már érintkezésbe lépett közvetítőkkkel, hogy találmányát szabadalmazza és ismertté tegye.

Agyonrugta a ló. *Csányi* Ferenc pacseri lakoshoz — mint tudósítónk írja — f. hó 18-án este beállított kocsi földbérőjének a neje, *Simon* Ferencné. *Csányi* kinyitotta a kaput, hogy a lovakat bevezesse. Az egyik ló azonban úgy megrugta, hogy összeesett. A családja ágyba fektette. Harmadnap kínos fájdalmakat érzett. Az orvos gerincvelővérzést állapított meg. *Csányi* ebben a rettenetes betegségben e hó 20-án belehalt. A szerencsétlen embert nagy részvétellel temették el.

A zentai munkásházak. E hó 23-ikán tartották meg Zentán a több mint félmillióba kerülő munkásházakra az árlejtsést. Az árlejtsé eredménye igen kedvező. A legolcsóbb ajánlatot épületenként 1291 kor. 93 fillér *Neusádtl* Gyula és *Fia* (*Orosháza*) tették. Ez az ajánlat azonban szabálytalanul, későn érkezett és így *Goldstein* *Guelmínó* és *Vukovics* zentai vállalkozók mint sorrendben a legolcsóbbak fognak megbízatni a nagy munkával. A részletes árlejtsé eredménye a következő. *Neuschlos* *Ödön* és *Marcel* famunkára épületenként 867 kor. 21 fill., *Czeiler* és *Szatmári* asztalos munkára épületenként 43 kor. 50 fill., *Koissi* *Mór* *Szeged* asztalos munkára épületenként 28 kor. 75 fill., *Guelmínó* *Antal* és *Társá*, *Zenta* asztalosmunkára épületenként 23 kor., *Lapkegel* és *Kovács*, *Orosháza* asztalos munkára épületenként 23 kor. 80 fill., *Fazekas* és *Molczer*, *Szabadka* összes munkára épületenként 1370 kor. 35 fill., *Goldstein* *Guelmínó* és *Vukovics* *Zenta* összes munkára épületenként 21 kor. 85 fill., *Neusádtl* *Gyula* és *Fia* *Orosháza* összes munkára épületenként 1291 kor. 93 fill., *Vilheim* és *Beko* *Hódmezővásárhely* ácsmunkára 641 kor. 99 fill. asztalos munkára 23 kor.

Községi képviselők választása Ópalánán. Ópalánán községi képviselőkké ezeket választották meg: Az I kerületben megválasztottak: Milosev Dusan, Pesity Péra, Gruity Luka, Danilov Száva és Sijakov Szeván mint rendes és Poznanov Milován és Zsivity Gyura mint póttagok. A II. kerületben: Jevicsity Joca, Radoscavkity Nikola, Pavkoy Gyura, Nedelykov Pájó és Ruzsity Gyura mint rendes-, és Próity Gyura és Tadity Milos mint póttagok.

Egy kis fiu halálos balesete. Kaszab Pista moholi 12 éves béresfiu, ki Radulacsy Pájónál szolgált, a napokban, szántás közben 2 ökröt vezetett. A fiu egy földrétegbe megbotlott. Mire fölemelkedhetett volna, a két ökör és az eke oly szerencsétlenül ment rajta keresztül, hogy véres sebekből borítva vitték haza. Rövid félóra alatt — mint nekünk írják — kiszervezett,

Egy megvadult ló áldozata. Hajmeresztő szerencsétlenség történt — mint levelezőnk írja — Kátyon. Mátyás Pál és Milutinov Száva ottani lakosok f. hó 18-án egy lakodalom alkalmával egy lovat mely megvadult szabadon bocsájtottak. A ló az utcán örülten száguldv Tomity Szávéta 15 éves leányt oly szerencsétlenül gázolta el, hogy súlyos sérüléseibe másnap behalt. Máriyot és Milutinovot feljelentették.

Megszurkta egy rendőrt. Igrácsev Zsigmond, Svédity Mika, Svédity Szima és Kerác Mita alsókaboli lakosok — mint levelezőnk írja — Boszora Pál rendőrt orozva megtámadták. Igrácsev Zsigmond a rendőrt meg is szurta. Tehát a hetekig ott volt karhatalom se térítette észre a kovilokot.

Elsülyedt malom. Schächtili és Schönbberger apatini dunai malmuk az 24-én éjjel dühöngő nagy szélvész áldozata lett. A malom — mint levelezőnk írja — 100 métermázsa buzával és néhány zsák liszttel teljesen a vízbe süllyedt, csak a padlása látszott ki. Az összes malmárok együttes munkálkodásának sikerült a malmot felhuzni. A kár tetemes.

Csöd Topolyán. A *Novák* Károlyné csődügyében a csődeljárás költségei a vagyont túlszárnyalták, s így a hitelezőknek semmi se jut.

Fizetésektelenség Jánoshalmán. *Rubinfeld* Ignác jánoshalmi kereskedő üzletét *Rubinfeld* Jakab egy 11.090 és *Rosenberg* Adolf cég egy 1.150 K-t tevő követelés alapján szoros zár alá vették. A passzívát 26.000 K-ra rúgnak és az aktívát alig 12.000 K értékűek.

Az újvidéki konzervgyár rt. okt. 18-án tartott rendkívüli közgyűlésén a felszámolást kimondta. A bemutatott mérleg szerint kb. 50.000 K. vesztesége van az alig 2 év óta működő konzervgyárnak. A vállalat elnökgazdájára, *Kron* Károly, hogy a csődöt elkerülje, maga fizette ki az összes hitelezőket. Bár a felszámolás kimondatott, üzembem tartják a vállalatot, és nem lehetetlen, hogy egy kedvező kampány kihasználásával a gyárat továbbra is fenntartják. Felszámolókká megválasztottak: *Kron* Károly, dr. *Gál* Ödön, dr. *Königsädler* Ottó, *Raimér* Simon és *Hajós* Miksa.

Az apatin-bajai hajóáratokat. — mint a M. F. R. T. igazgatósága közli — november 20-án beszüntetik.

Rejtélyes bűneset. Magyarokánán a napokban egy 20–25 évesnek látszó férfi hulláját fogták ki a Tiszából. A halotton fekete ruha volt. Minthogy üres tárcát találtak nála, s a hullán ütéstől eredő sebfoltok vannak, gyilkosság látszik főnforogni.

Fizetésektelenség Kishegyesen. Ily című híreinkre vonatkozólag *Dobler* György kishegyesi fűszerkereskedő nyilatkozatot küldött be hozzánk, melyben határozott hangon tiltakozik az ellen, mintha ő árúit potom áron eladta s azután eltűnt volna. Ezt valótlanágnak mondja.

Új cégek. Bácsmegeyében újabban eme cégalakulások történtek:

Lilomos, Leszkevácz Tódor szücsmester.

Militics, Gragyászky Lázár kenderkereskedő és gerebenező.

Bezdán, Reitter Miklós és társai téglagyártársaság. (Tagjai: Angyal János zombori kőművesmester, Reiter Miklós, és Pázmán István, Horvát Imre és Bosnyák János földművesek, bezdáni lakosok.)

Ujverbász, Reich és Friedman vegyeskereskedők. (Tulajdonosok Reich Aurél és Friedman Salamon.)

Temetőbeszentelés Zentán. Szép és lélekemelő ünnepségben volt részük a tornyosiaknak az elmúlt vasárnap. Ekkor szentelte fel ugyanis Csóti János plébános a zenta tornyosi temetőt és az abban felállított diszes keresztet. Az

ünnepélyt nagy mise előzte meg. Szt. mise után több százra menő közönség részvételével történt meg a kereszt és temetőszentelés. A diszes keresztet Gere Péter és neje állították föl. Beszentelés alkalmával Csóti plébános, kinek Vermes Gyula zentai és Sendelbach János csantavéri lelkesek segítettek, igen szép beszédben méltatta az ünnepséget és köszönetet mondott Gere Péter Ferencnek és nejének azon nagy áldozatkészségükért, mellyel a kereszt fölállításához járultak, valamint Kecskés N. Péternek, ki a keresztet oly diszesen kifaragta. Felszentelés után a közönség legnagyobb része Gere Péter Ferenc tanyájára vonult, hol a vendégeket fényes díszebéd várta. A szellős sátorban felszolgált ebéd a legjobb hangulatban folyt le. Ebéd alatt Csóti plébános a házi gazdára és házi asszonyra igen szép felköszöntőt mondott. Kiss Simon Kecskés N. Péterre mondott áldomást, Novoszel János pedig Csóti plébánost köszöntötte föl.

Műegyetemi hallgatók a baja bátaszéki hidnál. A budapesti Műegyetem mérnöki szakosztálya IV. éves hallgatói Kherndl Antal udvari tanácsos vezetésével a napokban Bajára érkeztek, hogy az ott folyó vasút és hidépítés munkálatait megtekintsék. A kirándulók a Máv. helyi kirendeltségnek főnöke, Bartha felügyelő karával és a Magyar építő részvénytársaság főmérnöke, Delej főmérnök kalauzolták. A műegyetemi hallgatók megtekintették az épülő hidat és vasutat. Délben tiszteletükre a Magyar Építő Részvénytársaság bankettet adott a Nemzeti Szálloda éttermében. A hid és vasutól elragadtatással szólt úgy Kherndl udvari tanácsos, mint a többi vendég.

Végzetes gyermekjáték. Bergen Gorjonác Péter 14 éves fiúcska az apja udvarán két pajtásával játszott. Játék közben egyik fiu bement a lakásba ahol a falon függő fegyvert talált. A fiúnak az az ötlete támadt, hogy megijeszti a pajtásait vele. A válára kapta a vadászpuskát, kiment vele az udvarra. Ott beledugott a puskába egy vesszőt, aztán elsütötte. A puska dörrenésére Gorjonác Péter jajveszékelve esett össze. Az utcáról befutó emberek felkapták a vérben fetrengő fiút és elvitték az orvoshoz, aki konstataálta, hogy a favessző behatolt a Gorjonác gyerek baloldalbordájába, átfurta a tüdejét és életveszélyesen megsértette. A bíróság megindította a vizsgálatot.

A kalocsai érsekség faeladása. A kalocsai érsekség az 1908 évi erdővágásainak eladása tárgyában zárt írásbeli ajánlatok útján október 15-én árverést tartott, amely alkalommal az egyes vágásokért következő ajánlatok adtak be: a kiadóromlási 732 kat. hold 40 éves vágásnak 451342 koronára becsült tömegére Kohn Ignác fakereskedő (Kalocsa) 4770 kor., a taplói 20 éves 360 kat. holdnyi vágás 153468 kor.-ra becsült tömegére Bien Ferenc (Mózs) 1600 kor., a *csávolyi* 40 éves a) 3644 kat. holdon fekvő vágás 948420 kor.-ra becsült tömegére Lénárd György (Fajs) 15.115 korona, a *csávolyi* 40 éves b) 5.02 katasztrális holdon fekvő 1528 korona 80 filérre becsült tömegére Allaga István földbirtokos (Baja) 3220 kor., a reséti 40 éves 1318 kat. holdon fekvő vágás 210750 kor.-ra becsült tömegére Kohn Ignác fakereskedő (Kalocsa) 22313 kor., a reséti 20 éves 2966 kat. holdon fekvő vágás 9818 kor.-ra becsült tömegére Wiesel Sándor és társai (Baja) 7100 kor., a csanádi 40 éves 626 kat. holdon fekvő vágás 7368 kor.-ra becsült tömegére Deli Géza (Baja) 7510 kor., a csanádi 20 éves a) 650 kat. holdon fekvő vágás 201350 koronára becsült tömegére Bálint István és társai (Érsekszanád) 2050 kor., a csanádi 20 éves b) 2353 kat. holdon fekvő 5434 kor.-ra becsült tömegére Deli Géza (Baja) 5484 kor., a csanádi 20 éves c) 1382 kat. holdon fekvő vágás 6503 kor.-ra becsült tömegére Wiesel Sándor és társai 5376 kor., a sükkösi 40 éves 595 kat. holdon fekvő vágás 4731 kor.-ra becsült tömegére Fekete Lőrinc (Fajs) 6201 kor., a sükkösi 20 éves 4.51 kat. hold. fekvő vágás 1051.50 kor.-ra becsült tömegére Hubert Dávid (Sükkösd) 1101 kor., a gemenci 40 éves 32.45 kat. holdon 29930 kor.-ra becsült tömegére Kohn Ignác (Kalocsa) 32225 kor., a gemenci 20 éves 12.52 kat. holdon fekvő vágás 3481 kor.-ra becsült tömegére ifj. Büjtös János (Fadd) 2845.20 kor., a karaszi 20 éves 9.89 kat. hold 3760 kor.-ra becsült ifj. Sági Péter (Fajs) 3011 kor., a panduai 40 éves 34.94 kat. hold 17367 kor.-ra becsült tömegére Amberger János (Dunaszecekső) 24313.83 kor., a gyürüsalji 40 éves 33.12 kat. holdon 15625 kor.-ra becsült tömegére Weisel Sándor és társa (Baja) 23156 kor., a *bácsszéplaki* 60 éves 5010 kat. hold 3903375 kor.-ra becsült tömegére ifj. Leml Menyhért (Militics) 54670 K., a *bácspakauti* 60 éves 4967 kat. hold 1251825 kor.-ra becsült tömegére Wolf és Tostler (Ujvidék) 16061 koronát. Ezen ajánlatok az érseki uradalmi erdőhivatal által elfogadtattak és jóváhagyás végett az érsekséghez lettek felterjesztve.

A dunai hajóhad Titelen.

— Saját tudósítónktól. —

Titel, 1908. október 27.

A háboru rémképe egy feltűnő mozzanatban veti előre árnyékát. E hó 25-én ugyanis itt volt lovag *Nauta* Henrik cs. és kir. tengerészkapitány egy hadnagy kíséretében, hogy a *dunai hajóhad, nevezetesen a monitorok, 25 tiszt és 400 ember részére tartózkodást biztosítson.*

A hajóhad az Aldunán cirkál s csakis jégzajlás esetén vonul Titelre.

KÖZGAZDASÁG.

A mezőgazdasági kamarák ügyében — mint már mult heti számunkban közöltük — nagyszabásu szaktanácskozás volt az Omge hivatalos helyiségében. Az értekezleten a Bácsmegeyi Gazdasági Egylet részéről *Latinovits* Pál, *Jörley* Gyula és *Günther* Ferenc voltak jelen. Gróf *Andrássy* Sándor és gróf *Hayos* halasztási indítványával szemben felszóllalt *Latinovits* Pál s figyelemmel hallgatott, értvél beszédben a kamarák létesítésére való előmunkálati készülétek *mielőbbi fogantatását* sürgette. A kérdés — ugymond — annyira megérett már, hogy a huza-vonának semmi helye. A kamarák a gazdák érdekeit vannak hivatva szolgálni s így az ügyet *mielőbb dülőre* kell vinni. Az értekezlet ily értelemben határozott.

Bácskai komló kitüntetése Berlinben. Ily című mult heti híreink kiegészítéséről illetékes helyről eme értesítést kaptuk:

Évek óta küzdenek a bácskai komlótermelők a bácskai komló ellen különösen külföldön szított ellenszenv ellen. Ez a nem csekély munka ugylátszik lassan-lassan megtermi gyümölcsét s a bácskai komló elfoglalja a világkereskedelemben az öt joggal megillető helyet. A Berlinben október hó 13-án megnyitott nemzetközi komlókiállításán a bácskai komlótermelők több kitüntetésben részesültek. Így I. díjat nyert *Kollár* József Kiszácsról, II. díjat gróf *Chottek* Rezső Futakról, III. díjat *Löv* Frigyes bulkeszi, dr. *Gerich* Endre, *Pinterovits* Jenő, *Steiner* Kálmán és *Steiner* Károly petróci lakosok nyertek.

A kiállítás ezenkívül alaposan megsemmisítette a saazi komlónak különösen söröződei körökben mesterségesen fentartott, sőt az illetékes magyar körök által is valószínűleg téves adatok alapján elismert nimbuszát, amennyiben a világ elsőrendű komlójának híresztelt saazi komló mindössze egy szerény második díjat volt képes elvinni, míg a bácskaikon kívül a magyar komló 3 első, 8 második és 14 harmadik díjat vitt el. Ez csapás a saazi komlóra, melyről azonban a német komlótermelők hivatalos lapja nem csekély kárörömmel emlékezik meg, már pedig sem a juri, sem pedig a hivatalos lap nem vádolható a magyarok iránti elfogultsággal.

Remélhetőleg a legközelebbi jövőben még nagyobb sikerrel vehet részt a bácskai komló a nemzetközi versenyben, mert hisz biztos tudomásunk van róla, hogy magában Petróc és környékén elég mennyiségű elsőrendű komló van felhalmozva, melyeket csakis az eddig tapasztalt állandó gáncsolástól és lebecsüléstől való félelem tartott vissza a versenyből.

Csérer Lajos kitüntetése. *Csérer* Lajos kiváló tehetségű komlószaktanárt, ki a bácsmegeyi komlóág fejlődéséért emberfeletti munkát végzett, *ezüst éremmel tüntette ki* a berlini nemzetközi komló- és sörárpa-kiállítás bíráló-bizottsága azon tudományos munkálataiért és statisztikai táblázatokért, melyeken hazánk komlótermelésének 10 éves fejlődését mutatja be. Egy minta-gyűjteményben az 1907/1908-iki komlóműtrágyázási kísérletek eredményeit állította ki 40 ládikában, 10 ládikában pedig hazai sörgyárakból szerzett 1906-iki komlómintákat dolgozott fel botanikai elemzésekkel, annak igazolására, hogy a behozatali komlók sem mind »cseh komlók«. Egy fénykép albumban pedig hazai komlóskertek s művelések képeit nézegették érdeklődéssel a nemzetközi látogatók.

A kenderpiacról. Csaknem félelmet ébresztő csend honol a kenderpiacon; az üzérkedés teljesen élnktelen és a kivétel is csak sporadikus. Hasonló helyzetet már rég nem élt át a kenderpiac. A kenderfeldolgozó gyárak is nehéz viszonyokkal küzdenek, kénytelenek lévén a rövid kenderszárat átvenni, amely gyakran a beraktározás költségét sem éri meg. Előre láthatólag igen sok lesz a kóc, az árak csökkenése azonban még mindig nem mutatkozik, mivel a csepü-készítményeket mindenütt készségesen átveszik. Mivel azonban a kötőszineg-üzlet meglehetősen nyugodt, sőt két magyar gyár élénk versenye következtében az árak meglehetősen estek, számítani lehet arra, hogy a mai árak nem sokáig tartják fenn magukat. Parasztkender ó-áru 72-84, új-áru 68 korona 100 kilónként. Gerebenezett kender árai változatlanok, az irányzat lanyha. Kenderkóc, származás és minőség szerint 14-20 korona 100 kilónként.

A bortermés és értékesítés Bácsme-gyében. A bácsme gyei bortermésről és értékesítésről eme tudósítások számolnak be:

Doroszló, október 20-án. Az augusztusi nagy esőzések folytán a bogycok tulhiztak a nedvességtől és a reá következő hirtelen forróságtól megasztak, nagyrésztben el is száradtak. A megmaradt rész jól beérett. Ennek kevetkeztében a remélt mennyiségnek 25-30%-a elveszett, de minőségileg mégis megfelelő termést kaptunk; általánosságban azért a korai szüret miatt a tavalyinál gyengébb minőségű a borunk. Mennyiségre is kevesebb termést. 18-20 hl. must termétt általában magyar holdankint. Kadarka szőlő-céfrét 12-16, mustot 16-22 koronával adtak el hl.-ként néhány száz hl.-t. A vesszők egészségesek és jól beérették. A nyár végén a peronospora jelentkezett, de jelentősebb kárt nem okozott. Julius havi csekély jégeső a bogycokat némileg megsértette. A nagyobb borkereslet hiányában újabb ültetésekre nincs kedvező kilátás. Bár hordóhiány észleltetett, de végre is az összes termés elraktározható lett, mert a hordók beszerezhetőek voltak. 3-400 literes hordók 9-10 kor. hl.-ként. (O. I.)

Csátalja, október 18-án. A nyári nagy és hosszú meleget folytán gyengén fejlődött a szem, de nyárurolján egyes esők kijavították és így a szüretig igen szépen kifejlődtek a szőlő fürtök. Megfelelő szüretünk volt minden tekintetben. A tavalyinál jobb, 18-20% klosterneburgi szerint a cukortartalom. 25-40 hl. termétt átlag magyar holdanként. A hordóhiány igen érezhető volt. Az árak 12-20 korona közt voltak. Borkészlet van 2-300 hl., keletje nincs. Az idén még igen keveset adtak el, mert nem elég nagy az ára. Hordókkal el vannak látva a termelők és így megvárják a tavaszt. Újabb ültetésre van kilátás. (M. A.)

Királyhalom, október 21-én. Must alakjában nagyobb kérés történt, Bécsbe 27 1/2 koronával; a parasztorokért a hordóhiány miatt 4-5 koronát fizet a »Vinea« szubvencionált cég Horgoson. A vesszők kitünő állapotban vannak. A peronospora ellen permetezünk bordói lével; a Schössing-féle szer rémséges drága volta dacára nem vált be; ide ugyan nem hoz senki többet belőle. A parasztnál és az új települőknél érezhető volt a hordóhiány, másutt nem. Volt olyan eset is, hogy 100 liter után 25 és 33 litert is fizettek természetben, készpénzben 10-16 fillért is elkértek. Öborkészlet nincs senkinél. Értékesítő szervezetre szükség volna. (Sz.)

Szerkesztői üzenetek.

G. D., Zenta. Nem kaptunk róla értesítést, tehát nem is referálhattunk.

T. M., Ujvidék. Várjuk be a befejezést, azután visszatérhetünk reá.

Halddőkör, Verbász. Lapunk vezére — az eddigi diszpozíciók szerint — jelen lesz a verbászi állatkiállításon.

W. Gy-gy. Ebben az esetben — a mi véleményünk szerint — helyesen járt el; a pártpolitikai szempontot tehát mellőznünk kell.

ngt., Óbecse. Az ottani viszonyokon nem alkalmazható az ilyen szigorú kritika. Nem volt éppen a legserencsésebb módja, de azért gáncsra semmi ok.

D. L., Baja. November 17-én vagy 18-án.

Megérett már. De nem annyira, hogy közölhető lenne.

Rendörvezető. Az illetőhöz juttattuk, hogy közvetlenül adja meg önnek a szükséges fölvilágosítást.

T. B. Szabadka. A zombori lövészalkalmával a katonatiszti gátversenyen az I. díjat *Horthy István* kecskeméti állomásos huszárornagy 4 éves *Coriándóli* nevű lova nyerte el. A versenyen méltán feltűnést keltett győztes állat *óriási* előnyvel futott be elsőnek.

Sz. S. Kuczora. Csütörtökön reggel se érkezett még föl.

H. S. Baja. Tévedés. A szönd-gombosi utvonalon csak 9 km.

R. Gy.-né, Budapest. A »jólelkű« nemesen érző férfi ilyen csekélységért nem szokott haragudni.

Dvd. Nehéz dolog. De azért, megkíséreljük. Előbb azonban fel kell szerelni a jelzett dolgokból.

J. GY. Óbecse. Levelét áttettük hozzá.

Szám: 6512. ex 1908.

Pályázati hirdetmény.

A topolyai járáshoz **Bajsa** községben üresedésbe jött **községi jegyzői** állásnak betöltése céljából pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása:

I. Készpénz fizetés havi előleges részletekben a községi pénztárból 1500 korona.

II. Szabadlakás, melyet a község állandóan jókarban tartani köteles.

III. 2/4 telek szántóföld haszonélvezete, mely után az adót a jegyző, az illeték egyenértéket a község fizeti.

IV. Marhalevelek utáni és a magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

Felhivatnak mindazok, kik az állást elnyerni óhajtják, hogy a pályázati kérvényt az 1886. évi XXII. t.-c. 74. §-a, illetve az 1883. évi I. t.-c. 6. §-nak megfelelőleg felszerelve hozzám folyó évi **november hó 30-ig** annyival inkább nyújtás be, mivel a később érkezők figyelembe vételét nem fogjuk.

A választási határidő utólag fog kitűzteni.

Topolya, 1908. évi október hó 20-án.

Császár Péter

főszolgabíró.

5699/kg. 1908.

Pályázati hirdetmény.

A vármegyei törvényhatósági bizottság 28876/1606. jkvi 1908. sz. véghatározatával **Pincéd** községben egy **II-od segéd-jegyzői állást** szervezett.

Az állás javadalmazása 1000 korona készpénz havi előleges részletekben fizetve.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi **november hó 10-ig** annál is inkább adják be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

Szláv nyelv ismerete megkívántatik.

Hódság, 1908. október 16.

Rumbach Lajos

tb. főszolgabíró.

2-1

Pincéd község előjárósága.

1171/1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

Pincéd község előjárósága pályázatot hirdet egy elhalálozás folytán megüresedett **gyalogrendőri állásra**.

Az állás javadalmazása havi utólagos részletben esedékes évi 720 korona készpénz fizetés.

A pályázati kérvények folyó évi **november 10-ig** a község előjáróságánál nyújtandók be.

Pincéd, 1908. október 24-én.

Lovassy Ödön

jegyző.

Bagyinszki András

bíró.

2-1

Szám: 6425. ex 1908.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben üresedésben levő községi **írnoki állásnak** betöltése céljából pályázatot hirdettek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 800 korona.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy sajátkezűleg irt pályázati kérvényüket a vármegyei 6/887. sz. szabályrendelet 9. §-nak megfelelőleg felszerelve folyó évi **november 15-ig** annyival inkább nyújtás be, mivel később érkezők figyelembe vételét nem fogjuk.

Választási határnap utólag fog kitűzteni.

Topolya, 1908. október hó 16-án.

Császár Péter

főszolgabíró.

2-1

20398. Polg.
1908. szám.

Hirdetmény.

Az ujvidéki kir. törvényszék közhírré teszi, hogy **Szabadka, Gombos, Pálánkai h. é. vasut** kiegészítéséhez az **Ujpalánka és Bácsstóváros** községekben fekvő s kisajátított ingatlanokra nézve az 1881. évi XLI. t.-c. 46. §. értelmében a **kártalanítási eljárást** megindítja.

Az Ujpalánka község határában fekvő s az ujalánkai 86, szám betétben A, I, 3. sorsz. a. 784. hrsz. alatt felvett s **Blechl** Józsefné szül. Valincsek Mária és **Valincsek** Miklós tulajdonát képező ingatlanok kisajátítására vonatkozólag a kártalanítási eljárás megkezdésére határnapul az **1908. évi november hó 5-ik napjának d. e. 9 óráját Ujpalánka** község házához kitüzi.

A **Bácsstóváros** község határában fekvő **Gyukits** István tulajdonát képező s a bacsstóvárosi 587. sz. betétben A, † 1. sorsz. 3763. hrsz. ingatlanra a **Batyin** Nikoláné szül. Todorov Mila tulajdonát képező s a bacsstóvárosi 302. sz. betétben A, I, 5, 3782. hrsz. a. felvett ingatlanra a **Sztojan-csev** Nikola (nős Jelenits Jelenaval) tulajdonát képező s a bacsstóvárosi 971. számú betétben A, IV, 2. sorsz. 3783. hrsz. ingatlanra a **Protits** Szava tulajdonát képező s bacsstóvárosi 885. számú betétben A, I, 7. sorsz. 3838. hrsz. ingatlanra a kiskoru **Tyosits** Gyóka tulajdonát képező s a bacsstóvárosi 1421. sz. betétben A, † 1. sorsz. 3837. hrsz. ingatlanra a **Milovanav** Gyóka (nős Teodorovits Ankaval) tulajdonát képező s a bacsstóvárosi 1531. számú betétben A, † 1. sorsz. 3836/1—b. hrsz. ingatlanra a **Sztojan-csev** Szaváné szül. Bozsín Darinka tulajdonát képező s a bacsstóvárosi 1530. sz. betétben A, † 1. sorsz. 3836/1—a hrsz. ingatlanra a **Todorov** Velicsko (nős Bugarszki Kiviczával) tulajdonát képező s a bacsstóvárosi 1017. számú betétben A, † 1. sorsz. 3841. hrsz. ingatlanra az ifj. **Protits** Gavra és **Protits**

Szteván tulajdonát képező s a bacsstóvárosi 925. sz. betétben A, 1. sorsz. 3843. hrsz. ingatlanra a kiskoru *Protits* Milorad, kiskoru *Protits* Jova és kiskoru *Protits* Gavra tulajdonát képező s a bacsstóvárosi 229. sz. betétben 3910. hrsz. s a bacsstóvárosi 1095. szám betétben A, I, 3. sorsz. 3909. hrsz. ingatlanokra a *Krnyajacz* Lázár (nős Krsztin Szókával) tulajdonát képező s a bacsstóvárosi 741. számú betétben A, II, 2, 3865. hrsz. ingatlanra az *Atyimov* Mladen (nős Raniszavlyev Katával) tulajdonát képező s a bacsstóvárosi 1061. szám betétben, A, 1. sorsz. 3862. hrsz. ingatlanra; a *Sztojasits* Ignját (nős Arsenin Lyubával) tulajdonát képező s a bacsstóvárosi 962. sz. betétben A, I, 4, sorsz. 3861/3 hrsz. ingatlanra a *Basics* Szteván tulajdonát képező s a 96. számú betétben A, 1. 3886. hrsz. ingatlanra a *Basits* Sztevan szül. Szuvarics Róza tulajdonát képező s a bacsstóvárosi 95 számú betétben A, 1. sorsz. 3885. hrsz. ingatlanra a Bacsstóvárosi politikai község tulajdonát képező s a bacsstóvárosi 6 sz. betétben A, III, 6. sorsz. 3879. hrsz. A, II, 1. sorsz. 1491/1—4. hrsz. A, III, 7. sorsz. 4007. hrsz. ingatlanokra a *Bacsstóvárosi* gör. kel. szerbgyház tulajdonát képező s a bacsstóvárosi 3 sz. betétben A, VII—I, sorsz. 3878. hrsz. ingatlanra az *Özv. Zomboracz* Jeftané szül. *Krnyajacz* Mária tulajdonát képező s a bacsstóvárosi 141. sz. betétben A, I, 7. sorsz. 3880/1—b. hrsz. ingatlanra a *Schmidt* János tulajdonát képező s a bacsstóvárosi 953. sz. betétben A, I, 4. sorsz. 1343 hrsz. ingatlanra a *Boj* Ferenc tulajdonát képező s a bacsstóvárosi 371. sz. betétben A, II, 5. sorsz. 4061 hrsz. és a bacsstóvárosi 1154. számú betétben A, I. 4060. hrsz. ingatlanra a kártalanítási eljárás megkezdésére határnapul az **1908. évi november hó 10-ik napjának d. e. 9 óráját Bacsstóváros** községéhez kitűzi.

A távol levő és ismeretlen tartozkodásu telekkönyvi érdekelték részére ügygondnokul **Tillinger Sándor** palánkai ügyvédet nevezte ki.

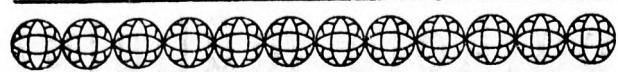
A tárgyalásra az összes érdekeltet ezen hirdetmény által is azzal idézi meg, hogy az érdekelteknek a tárgyalásról való elmaradása a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem gátolja és hogy az egyéni külön értesítésnek elmaradása vagy a tárgyalásnál való elmaradása miatt igazolásnak helye nincs.

Ujvidéken, 1908. évi október hó 2-án.

Dr. Kállai,
elnök.

Hajós,
jegyző.

3—3

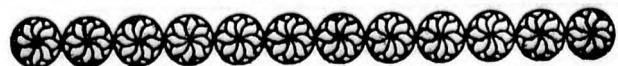
Makulatura.

Jó minőségű ujságpapiros

100 klgrként 10 korona

ab Budapest.

Cim a kiadóhivatalban: **Teréz-körut 2.**

„A ZSIDÓ”

Mindenki, aki a zsidó vallásnak erkölcsi jelentősége iránt érdeklődik, vegye meg

dr. Flesch Ármin

mohácsi főrabbinak, „A ZSIDÓ” című könyvét, melyet a „Bácsmege” is ismertetett, s mely népszerű munkáról a legkiválóbb szakkörök a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak.

Kapható a szerzőnél és minden könyvkereskedésben.

Ára 5 korona.

Freystädtler Flóra emlékiratai!

Életem Szerelmeim Szenvedéseim
Irta: **Báró Splénné Freystädtler Flóra.**

Az ismert budapesti milliósleány megragadó közvetlenséggel írta meg élettörténetét. Ez a könyv megható vallomása egy lángoló szenvedélyű asszonynak, de kiáltó vád is társadalmunk legelőkelőbbjei ellen, kik e szenvedélyt kihasználva, a néhány év előtt milliókkal bíró nőt a züllés útjára kergették.

A szerző arcképével díszített kötetet 2 K-ért küldi a

Kereskedelmi Reklámvállalat,
Budapest, VII., Kertész-utca 27. sz.

Utánvétellel 2 korona 50 fillér.

Kezelés előtt!

Kiefer János fogtechnikus Apatin.

Készít: műfogakat kautsukban úgy mint aranyban.

Speciálitás: Hidmunka aranykoronákra erősítve.

Kezelés után!

FIGYELEM! Aki bármi ingó vagy ingatlan eladni vagy bérbeadni, venni vagy bérbevenni szándékozik, valamint

Telefonszám 446.

bérbeadni, venni vagy bérbevenni szándékozik, valamint

pénzkölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást (információt)

beszerezni, továbbá **tűz-, jég-, élet- és baleset biztosításokat** kötni,

hirdetéseket

hírlapok, folyóiratok és naptárakba feladni, cimeket

fuvarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés megrekamlálása véget felülvizsgálatni kíván és végül

pénzbeszedéseket (Inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és Hiteltudósító Iroda törvénytörvényesen bejegyzett céghez

VII. kör., Batthyány-utca, a gőzfürdővel szemben.

(Tulajdonos: **Malusev Sándor.**)

ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik.

Bácsmege földrajza.

Az elemi iskolai tanhatóságok, tantestületek, a tanító és könyvkereskedő urak figyelmét különösen felhívjuk az alábbi hirdetésünkre.

Felhívom a t. tanhatóságok és kartársaim figyelmét a **Bács Bodrog vármegyei elemi népiskolák III. osztálya számára, az új utasítás alapján irt**

földrajzomra,

melyet a nagym. Miniszter ur f. évi 54794. szám alatt engedélyezett. Felhívásomat azzal teszem közzé, hogy **ez az egyetlen engedélyezett földrajz**, mit t. kartársaim segédkönyvül használhatnak. Szives jóindulatukba ajánlom sok fáradsággal és költséggel kiállított tankönyvecskémel, melylyel legelső sorban is kartársaimon, illetve tanügyünkön kívántam segíteni.

Könyvem pazar kiállítású, 24 képpel van díszítve és nyomása tiszta. Egyszóval: külsőleg is a legjobb benyomást teszi a szemlélőre.

Ára a térképpel együtt 60 fillér. A megrendeléseket gyorsan és pontosan fogom eszközölni.

MEZEI MIHÁLY

községi tanító.

ZENTA.

„BÁCSMEGYE“

Lapvezér:

Latinovits Pál,

Bács-Bodrogvármegye ny. főispánja.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A. BÁCSMEGYE

a 750.000 lelket számláló Bács-Bodrogvármegye legelterjedtebb lapja. Előfizetői a megyei előkelő társadalom vezető tagjainak sorából kerülnek ki s így

hirdetések közlésére a legalkalmasabb sajtóorgánium.

A hirdetni kívánóknak készséggel mutatjuk meg előfizetőink hitelesített névjegyzékét.

Hirdetéseket csakis szolid, megbízható cégektől fogadunk el.

A. BÁCSMEGYE

pártoktól és egyénektől teljesen független ujság s így hatalmi irányítástól, káros befolyástól menten, bátran és elszántan küzd mindama megyei közjavakért, melyek a nép politikai, társadalmi és gazdasági érdekeinek előmozdítását celozzák.

A. BÁCSMEGYE

vezércikkeit, irodalmi és egyéb közleményeit a lapvezéren és szerkesztőn kívül a megye legjobb tollu, kipróbált írói szolgáltatják.

A. BÁCSMEGYE

nek, a megye minden községében állandó, **rendes tudósítója** van s így minden eseményről hű, megbízható és kimerítő tudósítást közöl.

Mutatványszámot mindenki-
nek 4 héttig ingyen küldünk.

A. BÁCSMEGYE

szerkesztősége és kiadóhivatala
BUDAPEST, Teréz-körút 2. szám
alatt van.

HIVATALOS

bélyegzőket, pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számzógépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta
bélyegzőgyár és intézet:

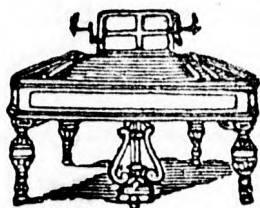
GEDULDIGER HUGÓ

vésnök

BUDAPEST,

VI. ker., Váci-körút 17. sz.

A Bácsme gyei Gazdaszövető szállításra.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

HANGSZEREK.

KUDLIK ÁDÁM hangszer-
készítő Szabadkán. (Alapított 1899.)
Ajánlja saját gyártmányu jó, erős hangu
cimbalmait, hegedűk, harmonikák, jó sza-
badkai tamburák stb. jutányos árákért.

Tisztelettel

Kudlik Ádám.

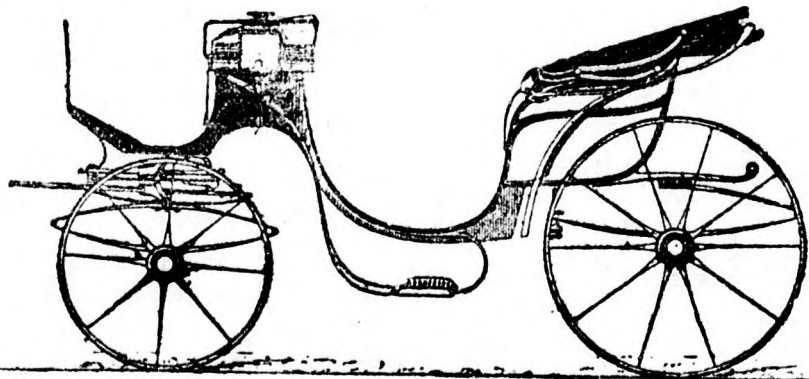

MÁRTON ISTVÁN

első alföldi tekeasztal-gyártó
ipartelep

SZEGED,

Boldogasszony-sugárút 58. szám.

kocsigyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. c. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink az 1896. évi országos kiállításon ki lettek tüntetve.

Az 1885. évben a Budapesti Állatorvosi főiskolában a patkolási tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá különösen ajánlom saját gyártmányu gumi kerekeimet.

Mindezek előrebocsájtása azon reményre jogosít, hogy e téren ugy a szakértelem, mint külsinra, a legmagasabb igényeknek megfelelni képes vagyok.

Régi kocsikat ujakra becserelek.

Képes árjegyzék ingyen.

Átalakításokat jutányosan készítek.

Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb szőlészeti szaklapja a

Borászati Lapok

mely újévtől kezdve 40-ik évfolyamban hetenként jelenik meg igen bő és változatos tartalommal.

Ezen szaklap, mely nemcsak a magyar szőlészeti és borászati viszonyokat ismerteti, hanem legélénkebb figyelemmel kíséri a külföldi tapasztalatokat, újdonságokat, a francia, a német, olasz, osztrák stb. borászati irodalmat, minden kétséget kizárólag a legsokoldalubb és legértelmesebb szőlészeti ujság, mely minden más külföldi vagy hazai szaklap olvasását egész fölöslegessé tesz.

A „Borászati Lapok“

„Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesü-
leté“nek hivatalos közlönye.

A Borászati Lapoknak a közgazdaság és a gyakorlati szőlőművelésnek és borászatnak szentelt rovatai igen kimerítő, de különös súlyt helyez a tudósításokra is, amiben több mint száz tudósító dolgozik a lap szerkesztőségében.

Minden előfizető évenként legalább egy nagy színes műmellékletet kap, valamely magyar szőlőfaj hű képét, a mellett ingyen állapítja meg a szerkesztőség a beküldött tőkerészekből vagy állatokból a fellépett szőlőbetegséget vagy rovat és az ellenők való védekezést és kimerítő választ ad minden hozzáintézett szakkérdésre.

Laptulajdonos:

Baross Károly örököse.

Felelős szerkesztő:

Dr. Druker Jenő.

A lap előfizetési ára:

1 évre 12 kor. 1/2 évre 6 kor. 1/4 évre 3 kor

Mutatványszámot három héten át szívesen küld a

BORÁSZATI LAPOK kiadóhivatala (Bu-
dapest, IX., ker., Üllői-ut 25. sz.)

Legújabb szerkezetű fordítható tekeasztalok jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. Régi tekeasztalok becserelése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart dákókat és mindenféle kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen.

BIHARI J

kocsigyártó Szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a t.

cimet értesíteni, hogy

SZABADKÁN

VIII., kör., 54 szám.

alatt, közvetlen a vasút állomás mellett, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő